

PRIGODNO

Marija Samardžija
 fotografija Zvonimir Atletić

Za bezbolniji hod do samostalnosti

»Djeca su došla ranjena. Tijekom boravka u domovima pokušali smo im zacijeliti rane, zamijeniti obitelj iz koje su istrgnuti, pružiti im što više materijalnih dobara, ali i ljubavi. Ako ih s osamnaest godina pustimo na ulicu onda je, ponekad, bačeno sve što smo u njih ulagali«, kazala je ravnateljica zagrebačkoga Caritasa s. Jelena Lončar

O d lipnja ove godine petnaestak radnika iz tvrtke »Medvedgrad-invest d. o. o.« svakodnevno dolazi na svoju novu radnu adresu, gradilište na Selskoj cesti broj 165. Budno ih prati i usmjerava Krunoslav Rukav, mladi i organizirani glavni šef gradilišta, koji u hodu rješava sve »muke po građevincima«, poput onih kako na mali prostor smjestiti mnogo građevinskoga materijala. Uz dobru volju i vrijedne ruke, i nemoguće postaje ostvarivo. Osjeti se miris iskopane zemlje, drveta i cementa, izmjenjuju se ljudski glasovi i smijeh sa zvukovima mehanizacije te pažljivo iščitavaju nacrti projektantice Karoline Žgunečić. Ispred očiju se ukazuju i rezultati mukotrpna rada i umješnosti; garaža i prizemlje su gotovi, a pozornost je usmjerena na ploču iznad prizemlja. Svi su radnici okupljeni oko istoga cilja: u sklopu projekta Caritasa Zagrebačke nadbiskupije »Da život imaju«, što skorije izgraditi Dom za mlade bez roditeljske skrbi i siromašne studente. Zacijelo će im pomoći i Božji blagoslov koji je u rujnu zazvao mons. Mijo Gorski, pomoćni biskup zagrebački i generalni vikar, zaželjevši da djelo na kojem rade bude mjesto susretanja i zajedništva mladih po zagovoru Presvete Bogorodice Marije, svetoga Josipa i blaženoga Alojzija Stepinca.

Broj za pamćenje: 060-9001
 S. Jelena Lončar, ravnateljica Caritasa Zagrebačke nadbiskupije, ne krije svoju radost, ali i zabrinutost radi realizacije projekta. Godinama prati mlade bez roditeljske skrbi koji izlaze iz domova, u

kojima mogu boraviti do punoljetnosti ili najdulje do 21. godine života. Kaže da se u Hrvatskoj u domovima za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi nalazi oko osamsto korisnika, a godišnje šezdesetak mladih napusti domove. Svjesna je da su tada mnogi bez posla, krova nad glavom i podrške obitelji, prepušteni sami sebi i ulici. Neki svojevremeno padaju završni razred školovanja kako bi produljili svoj boravak, događa se da mladići traže smještaj u prihvatilištu za beskućnike, a djevojke uslijed trudnoće ponovno kucaju na vrata Caritasovih domova.

»Djeca su došla ranjena. Tijekom boravka u domovima pokušali smo im zacijeliti rane, zamijeniti obitelj iz koje su istrgnuti, pružiti im što više materijalnih dobara, ali i ljubavi. Ako ih s osamnaest godina pustimo na ulicu onda je, ponekad, bačeno sve što smo u njih ulagali.« Osjećala je da su Crkva i Caritas pozvani pomoći mladim ljudima da ne ostanu u začaranom krugu ovisnosti o socijalnoj skrbi pa je ideja o gradnji doma dobila svesrdnu podršku i pokroviteljstvo zagrebačkoga nadbiskupa kardinala Josipa Bozanića, ali i predsjednice Republike Hrvatske Kolinde Grabar-Kitarović.

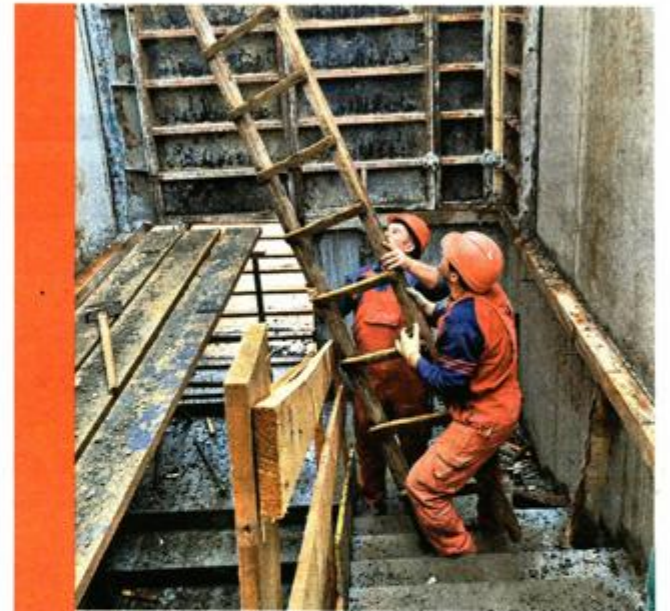
Riječ je o prvoj kući takvoga tipa u Hrvatskoj. Zamišljena je kao prijelazno rješenje - »bezbolan hod« od izlaska iz doma pa sve do osamostaljenja. U njoj će mladi boraviti dok se ne snađu, predviđeno je do dvije godine. Sastojat će se od prizemlja s višenamjenskom dvoranom i uredom socijalne službe, a na tri kata i u potkrovlju bit će raspoređeni jednokrevetni i dvokrevetni apartmani. Istovremeno će u njoj svoje privremeno, ali sigurno utočište moći pronaći tridesetak korisnika, a osim za mlade bez roditeljske skrbi, bit će »otvorena« i za siromašne studente koji ne ostvare pravo smještaja u studentskom domu.

Dinamiku života upotpunit će socijalna služba svojom mjerom brige i ljubavi. Zadaća joj je pronaći rješenja: pomagati u traženju

posla i trajnijega mjesta stanovanja, u želji da se »stanari« osamostale te budu ravnopravni i jednako vrijedni drugim mladim ljudima koji su imali sreću odrastati u svojim obiteljima. Dom se gradi sredstvima Zagrebačke nadbiskupije, uz priloge brojnih dobročinitelja, donatora i sponzora (fizičkih i pravnih osoba) kojima ravnateljica zagrebačkoga Caritasa zahvaljuje najbiviranim riječima. Puna je vjere i nade da će se najesen sljedeće godine dogoditi prva useljenja, ali i naglašava da je za to potrebno prikupiti još 2,6 milijuna kuna.

Posljednjih je tjedana ravnateljica vrlo zaposlena i tražena. Radi na predstavljanju projekta kako bi glas o njemu došao do što većega broja ljudi i potaknuo ih na sudjelovanje i davanje dobrovoljnih priloga. Svim župama Zagrebačke nadbiskupije uputila je prigodne letke o važnosti projekta i broj humanitarnoga telefona, a preko Nacionalnoga katehetskoga ureda obratila se i svim vjeroučiteljima u Hrvatskoj.

»Pokušavamo probuditi svijest o mladim ljudima koji su u jednom trenutku bili izdvojeni iz svojih obitelji zbog zlostavljanja najužih članova, neimaštine ili loših životnih uvjeta. Kad postanu punoljetni, oni opet odlaze u neizvjesnost jer se ne mogu vratiti u svoje obitelji.« Građani se mogu uključiti u akciju pozivom na humanitarni telefon 060-9001, koji je otvoren početkom rujna i ostat će otvoren sve do kraja godine (31. prosinca). Cijena poziva iznosi 6,25 kuna, u što je uključen i PDV. S. Jelena dodaje da je projekt »Da život imaju« nastavak skrbi Caritasa Zagrebačke nadbiskupije za mlade. U posljednje četiri godine pridružili su se akciji Zaklade »Vaša pošta« s policama životnoga osiguranja u iznosu od šest tisuća eura po osobi, koje mlade osobe dobivaju nakon izlaska iz doma. Do sada je dvadeset i pet mladih iz Caritasovih domova ostvarilo takve police; neki već primaju sredstva, a drugi će ih početi primati po završetku boravka u domu. ■

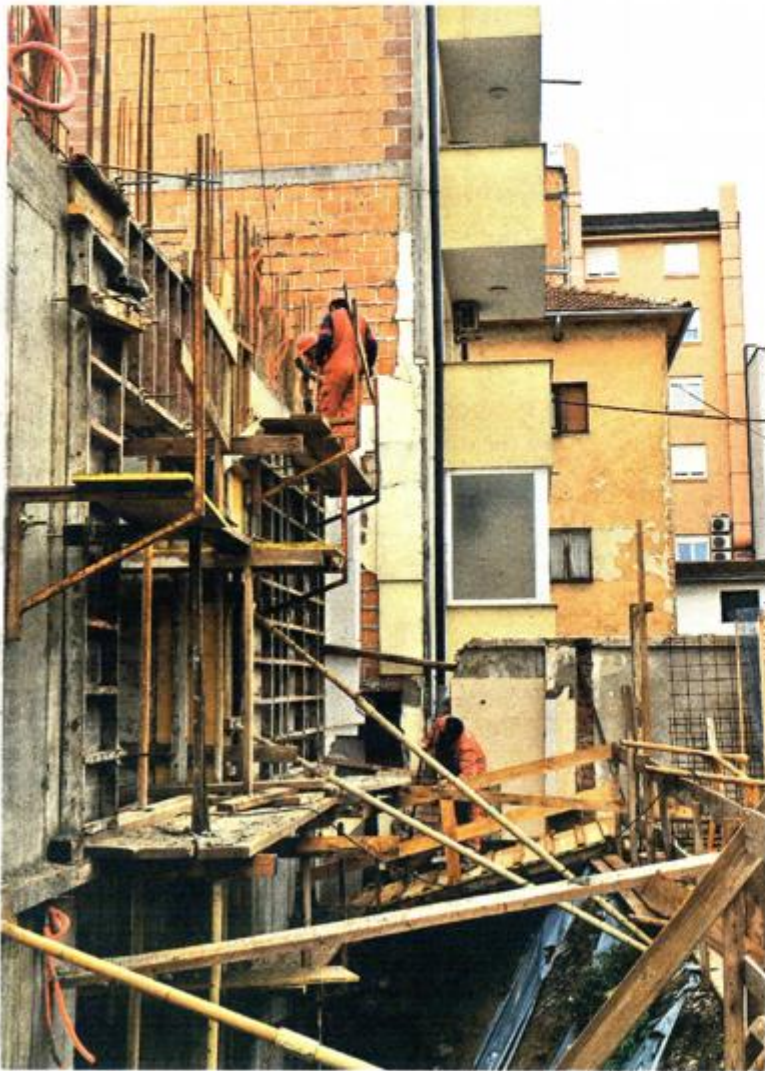

Zgrada u Selskoj - najbolji izbor

Matija ima devetnaest godina. Prije devet godina, kao maleni dječak, svoje je utočište pronašao u Kući sv. Franje u Vugrovcu, a potom je prešao u Kuću na Trešnjevci, gdje i danas živi. S osmijehom na licu ističe da je među vršnjacima s kojima je proveo cijelo djetinjstvo stekao prijatelje za čitav život. Posebno izdvaja zajednička ljetovanja u Nerezinama, taborovanje u Češkoj i športska natjecanja u Mađarskoj gdje se družio s djecom iz drugih zemalja koja žive u domovima, a s nekima je još uvijek povezan. Završio je četverogodišnju graditeljsku strukovnu školu, a ove se školske godine planira prekvalificirati za kuhara. Ističe da mu je smještaj u Caritasovu domu otvorio mnogo životnih mogućnosti. Zahvaljujući njemu završio je srednju školu, a razmišlja i o upisu na fakultet. U dobrim je odnosima sa svojom obitelji, ali mu ona ne može pružiti materijalnu podršku. I Matija će po izlasku iz doma postati aktivni korisnik svoje police životnoga osiguranja u trajanju od dvije godine. Drži da je to odličan početak koji mu pruža dodatnu sigurnost. Ipak bi želio još godinu dana ostati u svojem »starom domu«, i zbog mogućega, studiranja. Još uvijek nije siguran kako će izgledati njegov budući život. Razmišljao je o studentskom domu, ali je sve uvjereniji da je zgrada u Selskoj mnogo bolji izbor za njega.

CARITAS GRADI JEDINSTVENO ZDANJE: DOM ZA MLADE BEZ RODITELJSKE SKRBI

Potpora svirkom, pjesmom i telefonom

■ Ravnateljica Lončar posebno zahvaljuje Hrvatskoj radioteleviziji jer je u okviru svojega humanitarnoga projekta »Uz nas niste sami« prihvatila i Caritasovu akciju »Da život imaju«. Radosna je što se u subotu, 14. listopada održava humanitarni koncert na kojem nastupaju Jazz orkestar HRT-a i mladi izvođači. U drugom će studiju biti pozivni centar i na humanitarni telefon javljat će se brojne poznate javne osobe. Cilj je prikupiti što više sredstava za izgradnju novoga doma, pa sestra Jelena još jednom ponavlja broj koji valja zapamtiti do kraja godine: 060-9001.

Život u domu i nakon njega

Kristina Japelj u Kuću »Emaus« zagrebačkoga Caritasa bila je smještena kao učenica trećega razreda srednje škole. Kaže da se ondje preporodila i da je boravak u toj kući bio nešto najbolje što je u životu doživjela. Zahvalna je za svu primljenu pomoć, a posebno odgojiteljima koji su ju izveli na pravi put, potaknuli na upis fakulteta i ohrabрили da nešto napravi od svojega života. Iz kuće je izišla u rujnu prošle godine, i to joj

nije bilo nimalo jednostavno. »Bilo me je strah. Nisam bila dovoljno zrela, odgovorna i sposobna brinuti se za sebe pa sam zamolila odgojitelje da mi produlje smještaj na još jednu godinu.« Trenutačno je studentica treće godine studija Religijske pedagogije i katehetike na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu i živi u studentskom domu. Još uvijek joj nedostaje društvo i prijatelji iz Kuće »Emaus« jer se navikla na tu svoju novu obitelj, okruženje i odgojitelje. Tješi ju što u svako doba može nazvati, pitati za pomoć i podršku te ih posjetiti. Poput svih mladih osoba, puna je želja, planova i snova. Čvrsto vjeruje da će ostvariti svoj dugogodišnji san – biti odgojiteljica u Caritasu. Ako ne uspije, radit će kao vjeroučiteljica. Razmišlja i da nakon završene treće godine studija uzme stanku i zaposli se, u Hrvatskoj ili u Njemač-

koj, gdje joj žive dva brata, kako bi uz njihovu i majčinu podršku ostvarila svoje životne ciljeve.

Kristina je korisnica police životnoga osiguranja Privredne bake Zagreb. Mjesečno prima iznos od dvije tisuće kuna, no on joj istječe u rujnu sljedeće godine. Misli da je gradnja kuće za smještaj mladih koji napuštaju Caritasove domove jedna od najboljih odluka zagrebačkoga Caritasa. »Sjećam se kako je meni bilo: nisam mogla jesti, ni spavati, nisam znala što ću od sebe i kako će mi biti. Što ću kad nema odgojitelja da ga pitam ako mi je teško, s kime ću plakati i razgovarati? Nemam nikoga u Zagrebu. Zbog svega što sam proživjela, bit će mi jako drago ako se ova generacija koja je sada u Caritasovim kućama, a koju znam, smjesti u novi objekt i napravi nešto za sebe.«

»Graditi« sebe uz pomoć drugih, starijih

B. O. (19), zbog problema u obitelji, smještena je prije četiri godine u jednu zagrebačku Caritasovu kuću. Kaže da joj je dolazak mnogo značio jer je dobila slobodu. Sretna je jer je cijelo vrijeme imala podršku mnogih ljudi, odgojitelja, i zato što je naučila izgrađivati sebe i postala puno bolja osoba. U međuvremenu je završila trogodišnju školu za modu i dizajn i upisala prekvalifikaciju za konobara. Po izlasku iz kuće, u veljači sljedeće godine, planira se vratiti u rodnu Rijeku i po mogućnosti nadoknaditi vrijeme koje nije provela sa svojom obitelji. Konobarski joj se posao sviđa jer se voli kretati i komunicirati s ljudima. Dodaje i da je dobro plaćen, posebice tijekom sezone na moru, pa će joj biti izvorom prihoda za troškove daljnega školovanja. Otvajna je i ne boji se suočiti sa stvarnošću koja ju čeka: samostalni život i posao. Svjesna je da će i dalje imati podršku odgojitelja, poput svih drugih korisnika.

»Otkad sam počela odrađivati praksu, prilično sam se uozbiljila i shvatila neke stvari. Zato me ne plaši izlazak. Malo mi je žao što ću biti sama u stanu, bez buke, toploga obroka i drugih stvari koje su mi ovdje svakodnevica i na koje sam navikla. Nedostajat će mi sve ovo, jer živim ovim tempom već nekoliko godina i sada sve

to prestaje.« Planira se zaposliti i uštedjeti što više novca da, po izlasku, stane na svoje noge, ne ovisi ni o kome i da može s nečim započeti novi život. U tome će joj uvelike pomoći i polica životnoga osiguranja; dvije tisuće kuna mjesečno kroz dvije godine. Kaže da je to velika svota novca i zahvaljuje velikodušnim ljudima koji su joj to omogućili. Željela bi jednoga dana, vlastitim trudom i radom, zaraditi novac i kupiti mali stan, a potom možda i kuću. Muči ju što ima mnogo ciljeva i snova koje ne može odjednom ostvariti. Upisat će četvrtu godinu srednjoškolskoga obrazovanja za komercijalista i nakon toga fakultet. Još nije sigurna koji, ali bi željela studirati nešto što ima veze s ljudima, s djecom.

Progovorila je i o gradnji Doma za mlade bez odgovarajuće roditeljske koji nakon punoljetnosti moraju napustiti domove te za siromašne studente. »Bilo mi je teško gledati korisnike koji su neorganizirani i nestabilni, koji ne znaju ni sami odakle bi krenuli pa krpaju kraj s krajem. Ovo s gradnjom doma za njih je prelijepo jer će imati priliku nastaviti 'graditi' sebe uz pomoć drugih, starijih. Mnogi od njih, znam iz vlastitoga iskustva, nisu u pubertetu dovoljno ili uopće razmišljali o svojoj budućnosti, ali s vremenom se to promijeni. Zato smatram da će ta kuća biti dobra prilika za mlade da se u potpunosti izgrade. Nadam se da će, uz sve što im bude pruženo, te mlade osobe stvarno krenuti nabolje i postići velike stvari.«